

GAZDASÁGI
VERSENYHIVATAL
VERSENYTANÁCS

☒ 1054 Budapest, Alkotmány u. 5.

☎ 472-8864 ☏ Fax: 472-8860

Vj-36/2005/22.

A Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa a **Békéscsabai Baromfifeldolgozó, Szolgáltató, Kereskedelmi és Ingatlanhasznosító Kft.** kérelmező összefonódás engedélyezése iránti kérelmére indult eljárásban, melyben további ügyfélként részt vett a **Bábolna Mezőgazdasági Termelő és Kereskedelmi Rt. „v. a.”** – nyilvános tárgyaláson – meghozta az alábbi

h a t á r o z a t o t

A Versenytanács engedélyezi, hogy a Békéscsabai Baromfifeldolgozó, Szolgáltató, Kereskedelmi és Ingatlanhasznosító Kft. megvásárolja a Bábolna Mezőgazdasági Termelő és Kereskedelmi Rt. „v.a.” Csirke Üzletágát.

Kötelezi a kérelmezőt, hogy a határozat kézbesítésétől számított tizenöt napon belül fizessen meg további 8.000.000.- (Nyolcmillió) forint eljárási díjat a Gazdasági Versenyhivatal 10032000-01037571. számú eljárási díjbevételi számlájára.

A kérelem késedelmes benyújtása miatt a kérelmezővel szemben 2.000.000.- (Kettőmillió) Ft bírságot szab ki, amit a határozat kézbesítésétől számított harminc napon belül köteles megfizetni a Gazdasági Versenyhivatal 10032000-01037557. számú bírságbevételi számlájára.

A határozat felülvizsgálatát az ügyfelek a kézbesítéstől számított harminc napon belül kérhetik a Fővárosi Bírósághoz címzett, de a Gazdasági Versenyhivatalnál benyújtandó keresettel.

I n d o k o l á s

I.

A kérelmezett összefonódás

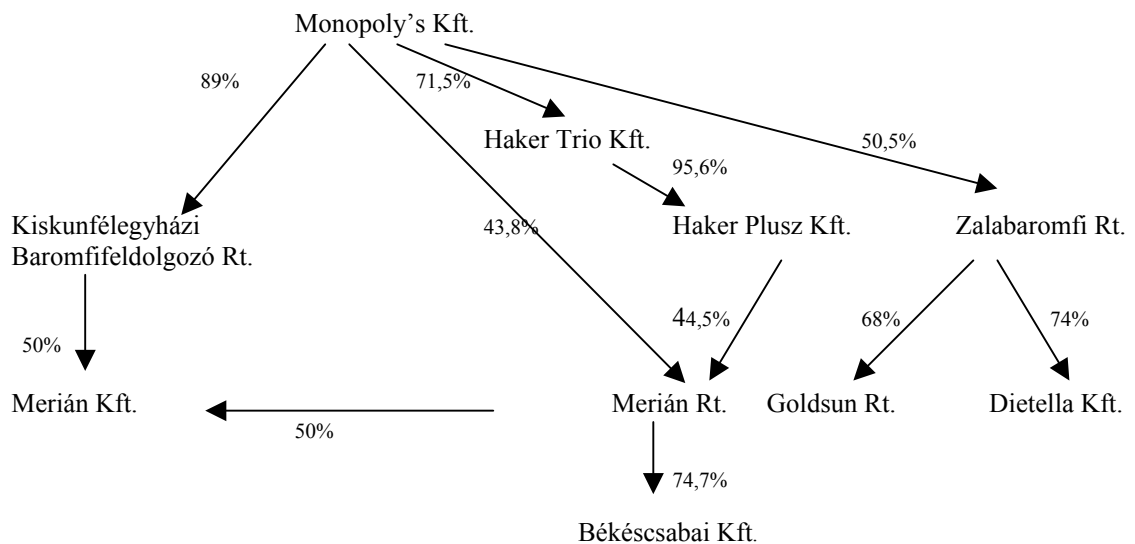
- 1) A kérelmező Békéscsabai Baromfifeldolgozó, Szolgáltató, Kereskedelmi és Ingatlanhasznosító Kft. (a továbbiakban: Békéscsabai Kft.) 2004. október 13-án megvásárolta a Bábolna Mezőgazdasági Termelő és Kereskedelmi Rt. „v. a.”-tól (a továbbiakban: Bábolna Rt. v.a.), annak Békéscsaba telephelyén lévő, csirkevágási technológiához kapcsolódó ingatlanait és berendezéseit (a továbbiakban együtt: Csirke Üzletág).
- 2) A kérelmező az 1) pont szerinti tranzakcióhoz – mint vállalkozások összefonódásához – 2005. március 1-én kelt kérelmében a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló, módosított 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) VI. fejezetének rendelkezései alapján a Gazdasági Versenyhivatal engedélyét kérte.
- 3) A Gazdasági Versenyhivatal által elrendelt hiánypótlást a kérelmező – a Tpv. 68. § (4) bekezdés szerinti határidő-hosszabbítást követően – 2005. június 17-én teljesítette.
- 4) A Gazdasági Versenyhivatal az eljárási határidőt a Tpv. 63. § (6) bekezdése alapján hatvan nappal meghosszabbította.

II.

A tényállás

A Monopoly's-csoport

- 5) A Békéscsabai Kft. 2004. október 7-én alakult a Csirke Üzletág megvásárlása céljából, üzletrészeinek 74,7 százalékos tulajdonosa a Merián Orosháza Finom Szárnyas Különlegességek Rt. (a továbbiakban: Merián Rt.). A Merián Rt. részvényeinek együttesen több, mint ötven százalékos tulajdonosa a Monopoly's Kft. és a Haker Plussz Kft., melynek közvetett többségi üzletrész tulajdonosa (a Haker Trio Kft-n keresztül) szintén a Monopoly's Kft. A Monopoly's Kft. többségi részvénytulajdonosa, továbbá a Kiskunhalasi Baromfifeldolgozó Rt-nek (a továbbiakban: Kiskunhalasi Rt.) és a Zalabaromfi Rt-nek, mely utóbbi többségi részvény, illetve üzletrész-tulajdonosa a Goldsun Rt-nek és a Dietella Kft-nek. A Merián Rt. és a Kiskunhalasi Rt. 50-50 százalékos üzletrész-tulajdonosa a Merián Szerviz Mezőgazdasági és Szolgáltató Kft-nek (a továbbiakban: Merián Kft.).
- 6) Az 5) pontban említett vállalkozások (a továbbiakban együtt: Monopoly's-csoport) közötti 2004. október 13-án meglévő tulajdonosi kapcsolatokat az alábbi ábra mutatja be.

- 7) A Monopoly's-csoport tagjai közül:
- a Merián Rt. Orosházán üzemeltet baromfi vágóhidat és feldolgozóüzemet. A Merián Rt. 2003. évben 11965 millió forint nettó árbevételt ért el;

- a Kiskunhalasi Rt. meghatározó tevékenysége a pecsenye-kacsa feldolgozás, de emellett liba és csirke feldolgozásával is foglalkozik, 2003. évi nettó árbevétele 8256 millió forint volt;
- a Merián Kft. 2003. évben 57 millió forint nettó árbevételt ért el napos kacsa és törzsliba értékesítésével, 2004. július 27-én megvásárolta a Bábolna Mezőgazdasági Termelő, Fejlesztő és Kereskedelmi Rt-től (a továbbiakban: Bábolna Rt.) annak Békéscsaba telephelyen lévő gyáregységének viziszárnyas (liba, kacsa) feldolgozásához szükséges eszközeit (a továbbiakban: Gyáregység), mellyel előállított árukból a Bábolna Rt. 2003. évben 5,6 milliárd nettó árbevételt ért el.
- a Haker Trio Kft. pénzügyi szolgáltatási tevékenységet végez;
- a Haker Plussz Kft. hús és húсарu nagy és kiskereskedelemmel foglalkozik, 2003. évi nettó árbevétele 2 millió forint volt;
- a Zalabaromfi Rt. elsősorban csirke és pulyka feldolgozásával foglalkozik, 2003. évi nettó árbevétele 14192 millió forint volt;
- a Goldsun Rt. baromfi termékek hűtését végzi, a Diatella Kft. pedig csirkevágó kapacitását adja bérbe a Zalabaromfi Rt-nek.

A Csirke Üzletág

- 8) A Bábolna Rt. és az általa irányított vállalkozások Magyarország egyik vezető integrált mezőgazdasági vállalkozáscsoportját alkották, melynek egyik meghatározó tevékenysége a baromfitermelés és feldolgozás volt, továbbá jelentős szerepet játszott a takarmány előállításban is. A Bábolna Rt. ellen 2004. szeptember 5-től végelszámolás van folyamatban, végelszámolója a Bábolna Rt. „v.a.”.
- 9) A Bábolna Rt. fokozatosan romló gazdasági helyzete miatt 2004. április 1-től a Gyáregységben beszüntette a viziszárnyas termelést, és csökkentette a csirkefeldolgozást, majd az 1) pont szerint értékesítette a Csirke Üzletágot, mely által értékesített árukból 2003. évben 6,4 milliárd forint nettó árbevételt ért el.

A baromfipiac jellemzői

- 10) Magyarország a közép-kelet európai régió meghatározó baromfihús termelő országa. A termelés igen erőteljesen exportorientált: a termelt mennyiség közel 40 százaléka kerül exportra. Az utóbbi években fokozatosan bővül az import is: szlovák, lengyel és holland áruk egyre növekvő mértékben kerülnek be az országba.
- 11) A baromfihús legnagyobb részét (mintegy felét) a csirke teszi ki, a fennmaradó részen közel azonos arányban osztozik a pulyka és a viziszárnyas (kacsa, liba).
- 12) Baromfifeldolgozással nagyszámú vállalkozás foglalkozik. A hazai termelés döntő részét a Baromfi Termék Tanács által regisztrált 55 vállalkozás adja. A csirke- és pulykafeldolgozással foglalkozó vállalkozások az ország egész területén jelen vannak, viziszárnyas tenyésztés és feldolgozás viszont csak az ország keleti felében (túlnyomó részben a Tiszántúlon) van.
- 13) A Monopoly's-csoport és a Csirke Üzletág részesedését a 2003. évi baromfifelvásárlásból, illetve a különböző szinten feldolgozott baromfitermékek értékesítéséből a Táblázat mutatja be.

Táblázat

**A Monopoly's-csoport és a Csirke Üzletág részesedése
a 2003. évi magyarországi
baromfiértékesítésből és felvásárlásból**

Megnevezés	Felvásárlás		Értékesítés	
	Monopoly's	Csirke Üzletág	Monopoly's	Csirke Üzletág
Csirke	9,8	8,0	9,3	18,4
Pulyka	14,7	–	17,8	–
Liba	31,7	–	22,4	–
Kacsa	42,3	–	43,8	–

- 14) A feldolgozott termékek körében mind a négy baromfifajta esetében megtalálhatók a vágott egész termékek, a húsrészek és aprólékok és ezeken belül a friss és fagyasztott termékek. A pulyka és a csirke esetében ez kiegészül a különböző húskészítményekkel (felvágottak, virsli, stb.).

- 15) A csirke, a pulyka, illetve a vizeszárnyasok termékjellemzői eltérnek egymástól, továbbá a vizeszárnyas-hús ára lényegesen meghaladja a másik két baromfihús árát.
- 16) A pulyka és a vizeszárnyas feldolgozására alkalmas gépek nem alkalmasak a csirke feldolgozására.

III.

Jogi értékelés

Az engedélykérési kötelezettség

- 17) A Tpv. 23. § (1) bekezdés b) pontja értelmében vállalkozások összefonódása jön létre, ha a vállalkozás része a vállalkozástól független másik vállalkozás részévé válik. A Tpv. 23. § (5) bekezdése alapján vállalkozásrésznek minősülnek az olyan eszközök vagy jogok, amelynek megszerzése önmagában vagy a megszerző vállalkozás rendelkezésére álló eszközökkel és jogokkal együtt elégséges a piaci tevékenység végzéséhez. A Tpv. 27. § (4) bekezdés szerint a vállalkozásrész esetében az azt értékesítő vállalkozás által az értékesített eszközök és jogok hasznosításával elért előző évi nettó árbevételt kell figyelembe venni.
- 18) A Csirke Üzletág eszközei nem vitathatóan megfelelnek a 17) pontban foglaltaknak. Ezért azoknak a Békéscsabai Kft. által történt megvásárlása vállalkozások összefonódásának minősül.
- 19) Az összefonódással érintett vállalkozások (a Tpv. 26. § alapján a Csirke Üzletág és a Monopoly's-csoport tagjai) 2003. évi – a Tpv. 27. § (1) bekezdése szerint számított – együttes nettó árbevétele meghaladta a tízmilliárd forintot, ezen belül a Gyáregységé az ötszázmillió forintot, ezért a kérelem szerinti összefonódáshoz a Tpv. 24. § (1) bekezdése alapján a Gazdasági Versenyhivatal engedélye szükséges.

Bírság

- 20) A Tpv. 78. § (1) bekezdése szerint bírság szabható ki azzal szemben, aki a Tpv. rendelkezéseit megsérti, melynek összegét a (2) bekezdés szerint az eset összes körülményeire tekintettel kell meghatározni. A Tpv. 79. § alapján a 24. § szerinti engedély elmulasztása esetén a bírság összege legfeljebb napi ötvezer forint.
- 21) A Versenytanács gyakorlata szerint a Tpv. 67. § (3) bekezdése alapján a késedelem időtartama: a benyújtási határidő és a kérelem benyújtásának időpontja között eltelt napok száma. Az adott esetben a kérelem benyújtásának határideje — a Tpv. 28. § (2) bekezdése alapján a szerződés megkötését követő harmincadik nap, vagyis 2004. november 12. — és a kérelem benyújtása (2005. március 31.) között 108 nap telt el. Ezért a kiszabható bírság legfeljebb ötmilliónégyszázezer forint. E határon belül a Versenytanács kettőmillió forintban határozta meg a bírság összegét, értékelve, hogy a vállalkozás, ha késve is, de benyújtotta kérelmét.

Az engedélyezés

- 22) A Tpv. 30. § (2) bekezdése alapján a Gazdasági Versenyhivatal nem tagadhatja meg az engedély megadását, ha az összefonódás nem hoz létre vagy nem erősít meg olyan gazdasági erőfölényt, amely akadályozza a hatékony verseny kialakulását, fennmaradását vagy fejlődését az érintett piacon (Tpv. 14. §).

Az érintett piac

- 23) A Tpv. 14. § szerint:
- (1) Az érintett piacot a megállapodás tárgyát alkotó áru és a földrajzi terület figyelembevételével kell meghatározni.

- (2) A megállapodás tárgyát alkotó árun túlmenően figyelembe kell venni az azt – a felhasználási célra, az árra, a minőségre és a teljesítés feltételeire tekintettel – ésszerűen helyettesítő árukat (keresleti helyettesíthetőség), továbbá a kínálati helyettesíthetőség szempontjait.
- (3) Földrajzi terület az, amelyen kívül
- a) a fogyasztó nem, vagy csak számottevően kedvezőtlenebb feltételek mellett tudja az árut beszerezni, vagy
 - b) az áru értékesítője nem, vagy csak számottevően kedvezőtlenebb feltételek mellett tudja az árut értékesíteni.
- 24) Az összefonódással érintett árupiacokra nézve a 10-16. pontban foglaltak alapján az alábbiak állapíthatók meg:
- a viziszárnyasok az árujellemzők és az árak eltérése alapján nem tekinthetők a feldolgozott csirke keresleti helyettesítőinek, továbbá az eltérő alapanyag és gyártóeszközök alapján kínálati helyettesítés sem áll fenn;
 - az egyes baromfifajták feldolgozott termékei egymás kínálati helyettesítőjének minősülnek, mert azokat az adott baromfifajtát feldolgozó nagyobb vállalkozások teljes választékban előállítják.
- 25) A feldolgozott baromfitermékeket a nagyobb vállalkozások az ország egész területén forgalmazzák, ezért érintett földrajzi piacnak ezek tekintetében minimálisan Magyarország minősül. Szintén Magyarország egész területe tekinthető érintett földrajzi piacnak a csirke felvásárlása tekintetében.

A versenyhatások

- 26) A Tpv. eddigi alkalmazási tapasztalatai alapján – egyezően a nemzetközi versenyjogi gyakorlattal – egy összefonódásnak az alábbi hatásai lehetnek a gazdasági erőfölényes helyzetre és általában is a gazdasági versenyre.

27.1. Horizontális hatás akkor következik be, ha van olyan érintett piac (áru és földrajzi piac kombináció), amelynek azonos – akár eladói, akár vevői – oldalán legalább két, az összefonódásban résztvevő vállalkozás-csoport jelen van. Ekkor az összefonódás miatt csökken az egymással versenyben álló vállalkozások száma, növekszik az összefonódás révén bővülő vállalkozás-csoport piaci részesedése, miáltal egyedül vagy más vállalkozásokkal közösen gazdasági erőfölényes helyzetbe kerülhet vagy a meglévő gazdasági erőfölény erősödhet.

27.2. Vertikális hatásról akkor beszélünk, ha van olyan érintett piac, amelyen az egyik vállalkozás-csoport eladóként, a másik vállalkozás-csoport pedig vevőként van (lehet) jelen, azaz a két vállalkozás csoport a termelési-értékesítési lánc egymást követő fázisaiban tevékenykedik. Ebben az esetben a köztük meglévő piaci kapcsolat vállalkozáscsoporton belülivé válik. Ez megteremti az érdekeltséget arra, hogy ha a vállalkozás-csoport az egyik érintett piacon erőfölényben van, akkor ezzel a másik piacon visszaéljen, és lehetősége is nyílik versenyt korlátozó magatartások megvalósítására (például szerződéskötéstől való indokolatlan elzárkózás, árdiszkrimináció).

27.3. A portfólió hatás az összefonódás révén létrejövő vállalkozás-csoport által gyártott (forgalmazott) áruk körének bővüléséből adódik. Ez különösen akkor járhat káros versenyhatásokkal, ha egymást kiegészítő (azonos vevők által vásárolt) áruk gyártói (forgalmazói) kerülnek egy vállalkozáscsoportba. Ebben az esetben ugyanis, ha az egyik vállalkozás csoport valamely áru(k) piacán magas piaci részesedéssel rendelkezik, akkor az összefonódás következtében bővülő vállalkozáscsoport más áru(k) piacán képes lehet versenykorlátozó magatartás (pl. árukapcsolás) érvényesítésére.

27.4. Konglomerátum hatásról akkor beszélünk, ha – jóllehet külön-külön vizsgálva egyetlen érintett piacon sem jön létre vagy erősödik meg gazdasági erőfölényes helyzet – összességében számottevően javul a vállalkozás csoport vagyoni, pénzügyi illetve jövedelmi helyzete, melyek a gazdasági erőfölény meghatározó tényezői (Tpvt. 22. § (2) bekezdés b. pont), és alapot adhatnak versenyt korlátozó stratégiák (pl. piacrabló ár) alkalmazására.

- 27) A jelen összefonódásnak kizárólag horizontális hatásai lehetnek abból adódóan, hogy a Monopoly's-csoport és a Gyáregység egyaránt végez csirke felvásárlási és feldolgozási tevékenységet. Az értékesítésben meglévő 25-30 százalék közötti együttes piaci részesedésük alapján a káros versenyhatások ugyan nyilvánvalóan nem zárhatók ki, az azonban, hogy a Monopoly's-csoport az összefonódás révén akár egyedül, akár más vállalkozással közösen gazdasági erőfölényes helyzetbe kerülne – figyelembevéve az import növekvő szerepét is – nem valószínűsíthető.
- 28) Mindezek alapján a Versenytanács a Tpvt. 77.§ (1) bekezdés a) pontja szerint a Csirke Üzletágnak a Békéscsabai Kft. általi megvásárlását – egyezően a Tpvt. 71. § szerinti vizsgálói indítvánnyal – a Tpvt. 30.§ (2) bekezdése alapján engedélyezte.

Az eljárási díj

- 29) A Tpvt. 63. § (3) bekezdésének ac) pontja szerint a versenytanácsi határozatot a kérelem beérkezésétől, illetve a hiányok pótlásától számított 45 napon belül kell meghozni, amennyiben „az engedély a 30. § (2) bekezdése alapján nyilvánvalóan nem tagadható meg”, mely esetben a Tpvt. 62. § (1) bekezdése alapján az eljárási díj összege kettőmillió forint. Amennyiben az engedély megadása nem nyilvánvaló vagy a Tpvt. 30. § (1) bekezdésén alapul, akkor a határozatot a Tpvt. 63. § (3) bekezdés b) pontja alapján 120 napon belül kell meghozni, mely esetben a Tpvt. 62. § (1) bekezdése alapján – a kérelem benyújtásával egyidejűleg megfizetett kettőmillió forinton felül – további nyolcmillió forint eljárási díjat kell fizetni a határozat kézbesítésétől számított tizenöt napon belül.
- 30) Arra nézve a Tpvt. nem tartalmaz rendelkezést, hogy az összefonódás mely esetben minősül olyanak, amely „a 30. § (2) bekezdése alapján nyilvánvalóan nem tagadható meg”. A Tpvt. 63. § (3) bekezdés ac) pontja szerinti (egyszerűsített) és a b) pont szerinti (teljeskörű) eljárásban elbírálható összefonódások

megkülönböztetések a Versenytanács – a saját több éves gyakorlatát tükröző – a Gazdasági Versenyhivatal elnöke és a Versenytanács elnöke által a Tpv. 36. § (6) bekezdése alapján kiadott 1/2003. számú közleményből (a továbbiakban: Közlemény) indul ki.

31) A jelen ügy szempontjából releváns horizontális hatással összefüggésben a Közlemény szerint akkor alkalmazható az egyszerűsített eljárás, ha nincs olyan érintett piac, amelyen az összefonódásban résztvevő vállalkozáscsoportok együttes részesedése meghaladja a 20 százalékot (14.ii.a. pont). A Közlemény 14.iii. pontja alapján valamely érintett piacon 20 százalékot meghaladó együttes piaci részesedés esetén is alkalmazható azonban az egyszerűsített eljárás, ha az összefonódás következtében a piaci koncentráció növekedése ezen az érintett piacon csekély mértékű. E pont alapján akkor engedélyezhető egyszerűsített eljárásban az összefonódás, ha:

- az ezen az érintett piacon legnagyobb piaci részesedéssel rendelkező érintett vállalkozáscsoport figyelmen kívül hagyásával az összefonódásban érintett többi vállalkozáscsoport együttes piaci részesedése ezen az érintett piacon nem haladja meg az 5 százalékot; és
- ezen az érintett piacon van az összefonódásban résztvevő legnagyobb vállalkozáscsoporthoz hasonló piaci részesedésű versenytárs vállalkozás; és
- az összefonódás a lehetséges verseny lényeges csökkenését sem eredményezheti, mert alappal feltételezhető, hogy a jelenleg alacsony piaci részesedésű vállalkozás részesedése a jövőben sem növekedhet érezhetően.

32) A Csirke Üzletág és a Monopoly's-csoport együttes piaci részesedése a csirke értékesítési piacán meghaladja a 20 százalékot, ezen belül mindkettőé az 5 százalékot, ezért a Versenytanács engedélyező határozatát a Tpv. 63. § (3) bekezdés b) pontja alapján hozta meg, és ennek megfelelően további nyolcmillió forint eljárási díj megfizetésére kötelezte a Békéscsabai Kft-t.

33) Az ügyfeleket megillető jogorvoslati jog a Tpv. 83. § (1)-(2) bekezdésén alapul.